

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/613/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4413205617
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4413205617.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: C. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom E., C. XX, zastúpený: JUDr. Martin Kanás, advokát, so sídlom Nitra, Školská 3, proti odporkyni: K. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom E., A. D. XX, zastúpená: JUDr. Libor Hetmer, advokát, so sídlom Nové Zámky, Turecká 49, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 21. januára 2014, č. k. 5C/51/2013-31, takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Nové Zámky (súd prvého stupňa) napadnutým rozsudkom zo dňa 21. 01. 2014 č. k. 5C/51/2013-31 zamietol návrh navrhovateľa a zároveň uviedol, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 143, § 148 ods. 1 a § 149 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení rozsudku poukázal na to, že navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu prvého stupňa dňa 20. 03. 2013 domáhal vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvoze. V návrhu uviedol, že manželstvo s odporkyňou bolo právoplatne rozvedené rozsudkom Okresného súdu Nitra dňa 03. 08. 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 12C/59/2011. Počas trvania manželstva s odporkyňou spoločne nadobudli domovú nehnuteľnosť v katastrálnom území T. D., kompletne zariadenie tohto domu a osobné motorové vozidlo škoda Felícia ŠPZ NZ 856 AG. Spoločný majetok žiadal vyporiadať tak, že spoločná nehnuteľnosť sa odpredá a finančné prostriedky si rozdelia na polovicu, keďže toto je jediné možné riešenie, pretože nemajú dostatočné finančné prostriedky na vzájomné vyplatenie sa. Pokiaľ ide o motorové vozidlo, toto si ponecháva navrhovateľ a hnutelné veci, ktoré sú v dome, si podelia dohodou. Podstatou celého procesu vyporiadania je určujúca časť rozsudku, ktoré veci z bezpodielového spoluvlastníctva pripadnú tomu ktorému z bývalých spoluvlastníkov do výlučného vlastníctva. Súd preto návrh navrhovateľa, ktorým žiadal odpredaj nehnuteľností a rozdelenie výťažku z predaja uvedených nehnuteľností zamietol. Rozdelenie výťažku medzi účastníkov konania každému v polovici (takýto spôsob vyrovnania) prichádza do úvahy iba v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa v zmysle ust. § 151 ods. 3 OSP.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, žiadajúc odvolací súd, aby napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že súd prvého stupňa zamietol návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvoze manželstva z dôvodu, že petit predmetného návrhu nebol sformulovaný v zmysle zákonných ustanovení o možných formách vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a teda návrh mal formálne nedostatky. Takýmto postupom súd nerešpektoval ust. § 43 ods. 1 OSP a zdôraznil, že na nariadenom pojednávaní dňa 21. 01. 2014 navrhol súdu, že v krátkej lehote (5 dní) opraví formálne nedostatky svojho návrhu, čo mu však nebolo umožnené. Uviedol, že odvolanie je dôvodné, a to aj s poukazom na ust. § 205 ods. 2 písm. a) OSP. Postupom súdu prvého stupňa mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože súd zamietol návrh bez toho, aby ho vyzval k oprave formálnych nedostatkov a návrh na jeho opravu zamietol.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok prvostupňového súdu procesným postupom podľa § 212 ods. 2 písm. d/ a § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné a z uvedeného dôvodu napadnutý rozsudok zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 OSP. Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP, súd rozhodnutie zruší, len ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 221 ods. 2 OSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

Podľa § 154 ods. 1 OSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 43 ods. 1 OSP sudca alebo poverený zamestnanec súdu uznesením vyzve účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. V uznesení uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať. Ak ide o podanie, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania, odošle súd uznesenie do 60 dní od doručenia takéhoto podania.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký nežiaduci postup súdu v prejednávanej veci, ktorým súd účastníkovi konania znemožní realizáciu tých práv, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, a tým odňal účastníkovi jeho procesné práva. Medzi najzávažnejšie prípady odňatia možnosti konať pred súdom možno zaradiť situácie, keď súd rozhodoval bez nariadenia pojednávania a neboli na to splnené podmienky, ak účastníka na pojednávanie riadne nepredvolal alebo ak rozhodol bez toho, aby bola dodržaná zákonom ustanovená lehota na prípravu pojednávania (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 Cdo 96/2010, zo dňa 20. mája 2010).

Odvolací súd v súvislosti s prejednanou vecou uvádza, že súčasťou pojmu právneho štátu je aj povinnosť súdu svoje rozsudky odôvodniť (§ 157 ods. 1 OSP), a to spôsobom zakotveným v ustanovení § 157 ods. 2 OSP. Dodržiavanie tejto povinnosti má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodovania súdu a vylúčiť tak ľubovôľu pri rozhodovaní. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

Ustanovenie § 43 predstavuje tzv. progresívnu poučovaciu povinnosť súdu voči účastníkom konania, ktorej účelom je chrániť účastníka konania, aby neutrpel ujmu na svojich právach a zároveň je osobitným prejavom všeobecnej poučovacej povinnosti súdu uvedenej v § 5. Vzhľadom na znenie ustanovenia § 43 bude súd aplikovať túto poučovaciu povinnosť nielen vo vzťahu k účastníkom konania, ale aj vo vzťahu k advokátom, ktorí zastupujú účastníkov v občianskom súdnom konaní (na rozdiel oproti všeobecnej poučovacej zásade uvedenej v § 5).

Odvolací súd zdôrazňuje, že poučovacia povinnosť súdu v zmysle § 43 sa vzťahuje na všetky podania doručené súdu. Všeobecné, základné náležitosti každého podania adresovaného súdu sú uvedené v § 42 ods. 3 a musia byť dodržané pri každom podaní. Ďalšie všeobecné predpoklady každého podania adresovaného súdu vyplývajú z ustanovenia § 43 ods. 1, podľa ktorého každé podanie musí spĺňať základné predpoklady správnosti, úplnosti a zrozumiteľnosti takéhoto podania. Ustanovenie § 43 ods. 1 používa všeobecný pojem „podanie“, pod ktorým treba rozumieť návrh na začatie konania ako v sporových, tak aj v nesporných konaniach (t. j. návrh, ktorým sa začína konanie o veci), ďalej podanie, ktorým sa začína odvolacie konanie, dovolacie konanie, konanie o obnove, prípadne konanie v správnom súdnictve. Pod podaním je ďalej potrebné rozumieť v zmysle § 43 ods. 1 aj podania, ktoré nie sú návrhom na začatie konania, napr. žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov, návrh na zámenu účastníkov, návrh na pristúpenie účastníkov, návrh na zmenu návrhu a podobne. Bez ohľadu na to, o aký druh podania ide, musia všetky tieto podania spĺňať zákonom predpísané náležitosti, pokiaľ sú pre konkrétny úkon zákonom vyžadované, avšak minimálne v rozsahu ustanovenia § 42 ods. 3 (ak nie je uvedené inak) za predpokladu ich správnosti, úplnosti a zrozumiteľnosti.

Zákon rozlišuje podania na dve skupiny, pričom do prvej patria podania, ktoré by podľa svojho obsahu mohli byť návrhom na začatie konania a do druhej skupiny patria podania, ktoré podľa svojho obsahu

nesplňajú náležitosti návrhu na začatie konania. Podľa druhu týchto podaní potom zákon rozlišuje odlišné procesné postupy súdu pri odstraňovaní nedostatkov náležitostí týchto podaní.

Pri odstraňovaní väd podania musí sudca alebo sudcom poverený zamestnanec posúdiť takéto podanie podľa svojho obsahu, t. j. či ide o podanie, ktoré by podľa svojho obsahu mohlo byť návrhom na začatie konania alebo či ide o iné podanie. Po posúdení obsahu takéhoto podania potom ďalej súd skúma, či zákon vyžaduje pre takéto podanie osobitné náležitosti okrem náležitostí uvedených v § 42 ods. 3 a či je toto podanie úplné, správne a zrozumiteľné. Ak súd na základe takéhoto posudzovania zistí, že podanie nemá zákonom predpísané náležitosti alebo je nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné, tak je povinný vyzvať účastníka, aby takéto nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil a opravil v lehote nie kratšej ako 10 dní. Je na zvážení sudcu, alebo povereného zamestnanca súdu, poskytnutie lehoty na odstránenie väd, ktorá však nesmie byť kratšia ako 10 dní. Určenie dĺžky tejto lehoty na odstránenie väd a nedostatkov podania by malo vychádzať zo zásady primeranosti tejto lehoty tak, aby v tejto lehote bolo umožnené účastníkovi odstrániť vady podania vzhľadom na charakter konania, rozsah týchto väd a spôsob ich odstraňovania. Súd preto v zmysle § 43 ods. 1 môže poskytnúť aj dlhšiu lehotu na odstránenie väd podania, a to vzhľadom k charakteru a obsahu týchto nedostatkov. Výzvu na odstránenie väd podania realizuje súd uznesením, proti ktorému nie je prípustné odvolanie. Povinnosťou súdu je uviesť v tomto uznesení aj spôsob opravy alebo doplnenia, ktoré je potrebné vykonať a musí obsahovať aj poučenie o následkoch neodstránenia nedostatkov podania. Toto poučenie bude odlišné v závislosti od toho, či sa odstraňujú nedostatky podania, ktoré svojím obsahom môže byť návrhom na začatie konania alebo či sa odstraňujú nedostatky podania, ktoré nie je podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania. V prípade, ak ide o podanie (nedostatky, ktorého sa odstraňujú), ktoré svojím obsahom môže byť návrhom na začatie konania, musí byť poučený účastník o odmietnutí takéhoto podania v prípade neodstránenia jeho nedostatkov. V prípade, ak ide o odstraňovanie väd iných podaní, uznesenie musí obsahovať poučenie o tom, že na takéto podanie, vady ktorého nebudú odstránené, súd neprihliadne. V prípade, ak ide o podanie, ktoré svojím obsahom môže byť návrhom na začatie konania a napriek uzneseniu súdu, ktorým vyzve účastníka na odstránenie nedostatkov podania, účastník tieto vady neodstráni, t. j. podanie neopraví alebo nedoplní, súd takéto podanie uznesením odmietne. Uznesenie o odmietnutí podania môže súd vydať len v prípadoch, ak pre nedostatok (na odstránenie ktorého bol uznesením účastník vyzvaný) nemôže ďalej pokračovať v konaní. Sudca alebo poverený zamestnanec súdu musí preto zvážiť, či ide o taký nedostatok, pre ktorý nemožno v konaní ďalej pokračovať. Znamená to, že nie každé neodstránenie nedostatku podania spôsobuje odmietnutie takéhoto podania, ktoré svojím obsahom môže byť návrhom na začatie konania.

Odvolačný súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že navrhovateľ doručil súdu prvého stupňa dňa 20. 03. 2013 návrh na vyporiadanie BSM, v ktorom žiadal vyporiadať bezpodielové spoluvlastníctvo manželov tak, že spoločná nehnuteľnosť - dom v kat. území T. D. sa predá a finančné prostriedky si rozdelia každý v jednej polovici, spoločne nadobudnuté osobné motorové vozidlo Škoda Felícia ŠPZ NZ 856 AG bude prikázané do jeho výlučného vlastníctva a hnuťelné veci (zariadenie domu) si podelia dohodou. Na nariadenom pojednávaní právny zástupca odporkyne poukázal na to, že návrh navrhovateľa je zmatečný, a teda nie je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Na predmetnom pojednávaní právny zástupca navrhovateľa uviedol, že v lehote 5 dní odstráni formálne nedostatky podaného návrhu tak, aby mohol súd vo veci ďalej konať. Následne súd zamietol lehotu na odstránenie nedostatkov podania a vyhlásil rozsudok, ktorým návrh navrhovateľa o vyporiadanie BSM zamietol. S poukazom na uvedené skutočnosti má odvolací súd v predmetnej veci za preukázané, že súd prvého stupňa sa takýmto procesným postupom dopustil konania, ktoré nie je v súlade s právnymi predpismi, čím odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom. Napadnutý rozsudok teda zaťažil takou závažnou procesnou vodou, na ktorú je odvolací súd povinný prihliadať ex offico. V tomto smere odvolací súd konštatuje, že ak návrh na začatie konania nespĺňal všetky zákonom stanovené náležitosti, súd prvého stupňa mal v zmysle ust. § 43 ods. 1 OSP vyzvať navrhovateľa na odstránenie vzniknutých nedostatkov. Keďže prvostupňový súd takto nepostupoval, porušil tým poučovaciu povinnosť vyplývajúcu mu z predmetného ustanovenia. Navyše pri poukazaní na nedostatky podania (ktoré je svojím charakterom návrhom na začatie konania) právnym zástupcom odporkyne, nedôvodne zamietol návrh na túto opravu, resp. doplnenie a vyhlásil rozsudok. Odvolací súd má teda za preukázané, že súd prvého stupňa postupoval vo veci v rozpore s príslušnými ustanoveniami procesného predpisu, čím znemožnil navrhovateľovi domáhať sa práva na vyporiadanie BSM prostredníctvom súdu, ktoré mu vyplýva z ust. § 146 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Okrem toho je potrebné uviesť, že pri samotnom konaní o vyporiadaní BSM súd nie je viazaný návrhmi účastníkov konania, ale je povinný zisťovať iba masu ich BSM, ktorú musí vyporiadať celú. Súd prvého stupňa bude v ďalšom konaní postupovať v intenciách ust. § 43 ods. 1 OSP a vyzve navrhovateľa na odstránenie

formálnych nedostatkov podaného návrhu tak, aby spĺňal všetky zákonom ustanovené náležitosti (§ 42 ods. 3 a § 43 ods. 1 OSP), najmä aby bol zrozumiteľný, určitý a aby z neho bola zrejmá masa BSM a čoho sa navrhovateľ v konaní domáha. Následne bude súd prvého stupňa postupovať vo veci tak, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá (§ 100 ods. 1 veta prvá OSP).

Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam odvolací súd postupoval procesným postupom v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f/ OSP tak, že napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP).

V ďalšom konaní sa súd prvého stupňa bude riadiť právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 OSP), bude sa zaoberať všetkými vytknutými nedostatkami a svoje nové rozhodnutie zdôvodní v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 OSP.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.